

Kasvatusalan valintayhteistyöhankkeen (VAKAVA) kirjallinen koe

ke 13.5.2009

Kysymykset ja oikeat vastaukset

Hillilä, M. & Rähä, P. (toim.) 2009. Samalta viivalta 3 – Kasvatusalan valintayhteistyöhankkeen (VAKAVA) kirjallisen kokeen aineisto 2009. Opetus 2000 -sarja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kysymykset ja oikeat vastaukset

Tehtävissä 1–66 oikeasta vastauksesta +1 pistettä, väärästä vastauksesta -1 pistettä ja vastaamatta jättämisestä 0 pistettä.

Merkitse rastilla, onko väite artikkelin mukaan oikein vai väärin.

Väite	Oikein	Väärin
1. Nuoren itsenäistyminen on pohjoismainen ideaali. (H&H)	x	
2. Deduktiivinen opetus on etenemistä yleisestä kohti yksittäistä. (T)	x	
3. Kouluoppimisen tavat uusintavat teollisen yhteiskunnan toimintamallia. (L)	x	
4. Koulussa heikosti menestyneet pojat suhtautuvat kouluun kielteisemmin kuin hyvin menestyneet, mutta tytöillä vastaavaa yhteyttä ei ole. (K)		x
5. Aikuistumisen teoriat ovat keskenään ristiriitaisia. (H&H)		x
6. Realistisen konstruktivismin mukaan kieli muokkaa sosiaalisia instituutioita. (Rä)	x	
7. Luokkahuoneen toimintotila sääntöineen on säilyttynä opetustilanteen toimijoiden ruumiin muistiin ja on sieltä helposti tunnistettavissa. (L)		x
8. Porthan kritisoi oman aikansa opetusta liiasta abstraktisuudesta ja ulkoa opettelusta. (T)	x	
9. Kompetenssilapset voivat kartuttaa osaamistaan kokemustensa kautta. (Ka)	x	
10. Äidin koulutus on selkeästi yhteydessä koulumyönteisyyteen. (K)		x

11. Kriittisen pedagogiikan mukaan koulu ja opettajan ammatti ovat luonteeltaan poliittisia. (Rä)	x	
12. Teoreettisten käsitteiden avulla puhutaan asioista, joita ihmisaistein ei voi havaita. (R)	x	
13. Refleksiivisyys merkitsee yksilölle loputtomia ristiriit- toja. (H&H)		x
14. Opetuksen jatkuvuuden ja vaihtelun periaatteella Porthan tarkoitti sitä, että lapsella piti olla useita opettajia. (T)		x
15. Aikuisjohtoinen varhaiskasvatus ei voi olla lapsiläh- töistä. (Ka)		x
16. Opiskeluympäristön vuorovaikutuksen laatu on tär- keämpi koulumyönteisyyttä selittävä tekijä kuin kou- lumenestys. (K)	x	
17. Kommunikatiivinen tila muodostuu kontrollitilasta ja tunnetilasta. (L)		x
18. Transformatiivisen opettajuuden estää vahva lojaali- suus pitäviin. (Rä)	x	
19. Ihmistieteiden kyvyttömyys tuottaa luotettavia en- nusteita on keskeinen niitä luonnontieteistä erottava seikka. (R)		x
20. Koska Porthan oli käytännöllinen orientaatioltaan, hän piti keskeisenä koulutuksen välitöntä taloudellis- ta hyötyä. (T)		x
21. Logistisen regressioanalyysin avulla voidaan etsiä te- kijöitä, joiden avulla voidaan selittää jonkin ominai- suuden esiintymistä tai poisjäämistä. (K)	x	
22. Oppilaat rakentavat koulun sosiaalisen tilan. (L)		x
23. Transformatiivinen intellektuelli on tiedon mekaani- nen toistaja. (Rä)		x
24. Koulun tilat määrittelevät koululaisten ruumista ja tuottavat tilallisia subjekteja. (L)	x	

25. Porthan suhtautui penseästi itsekkyyteen ja itsensä rakastamiseen, mutta sitä vastoin hyväksyvästi sosi- aalisuuteen. (T)		x
26. Opettajan tehtävänä on myös lapsen viihdyttäminen. (Ka)	x	
27. Perheen rakenne on yhteydessä koulumenestykseen. (K)		x
28. Perheen toimintakenttä on yleensä autoritaarinen. (H&H)	x	
29. Sosiaalisen tilan dialektisen dynamiikan ”primus mo- tor” on oppilas. (L)		x
30. Vuoden 2004 Opettaja-lehdet käsittelivät enemmän koulutuspoliittisia kysymyksiä kuin vuoden 1978 lehdet. (Rä)		x
31. Ihmistieteellinen selittäminen ei ole mahdollista ilman yksilöiden uskomuksiin ja tulkintoihin tai merkityk- siin nojaamista. (R)		x
32. 1700-luvulla uudistuneen didaktiikka-käsityksen mu- kaan opetuksen tärkein tehtävä on edetä opetettavan aineen esitysjärjestyksessä. (T)		x
33. Opettaja ja oppilas ovat tilan suhteen tasa-arvoisessa asemassa. (L)		x
34. Dekontekstualisoitunut opettajankoulutus ammentaa psykologiasta ja didaktiikasta. (Rä)	x	
35. Perheyhteisöllisyys perustuu vapauteen. (H&H)		x
36. Henkilön toiminnan olennaisimmat syyt ovat aina hänelle itselleen tietoisia. (R)		x
37. Postmoderni käsitys lapsesta tiedon, identiteetin ja kulttuurin ”kanssarakentajana” vastaa Locken kuvaa lapsesta tabula rasana. (Ka)		x
38. Oppilas päättää, milloin oppitunti alkaa. (L)		x

39. Ihmistieteissä voidaan ainakin toisinaan etsiä yleisiä lainalaisuuksia. (R)	x	
40. Porthanin aikana julkisten koulujen perustaminen kaatui asenteisiin. (T)		x
41. Opetusteknikko pyrkii kyseenalaistamaan opetuksen ideologista luonnetta. (Rä)		x
42. Nuoret aikuiset ihailevat boheemielämää. (H&H)		x
43. Institutionaalinen angst-ilmasto on koulun arjessa tilannekohtaisesti tuotettu. (L)	x	
44. Metodologisen naturalismin mukaan ihmisen toimintaa on aina tulkittava toiminnan luonnollisissa yhteyksissä. (R)		x
45. Suomen ensimmäinen opettajaseminaari perustettiin Porthanin aikana Saksan mallin mukaisesti Turkuun. (T)		x
46. Rousseauun ”koelapsi” Emilé ei tunnista opettajan manipulointia ja kontrollointia. (Ka)	x	
47. Opettajan antamat ohjeet tunnin kulusta ja työskentelytavoista ovat kommunikatiivisen opiskelun ja oppimisen lähtökohtia. (L)		x
48. Opettajan ammattikunnan sisäistä yhteenkuuluvuutta lisää puhe vaatimattomuudesta ja velvollisuudentunnosta. (Rä)	x	
49. Häpeä on myötäsyttyinen reaktio. (H&H)		x
50. Koulun institutionaalisten käytäntöjen muuttaminen merkitsee reflektiivisen ja uudistavan oppimisen hyväksymistä. (L)	x	
51. Luonnontieteet tutkivat toistuvia mutta ihmistieteet ainutkertaisia tapahtumia. (R)		x

52. Epäröivässä kasvatuskulttuurissa ”Curling-vanhemmat” pyrkivät säästämään lapsensa pienimmältäkin pettymykseltä, mikä heijastaa osaltaan aikuisten ja lasten välisen suhteen muuttumista länsimaisessa kulttuurissa. (Ka)	x	
53. Opettaja mallikansalaisena -ajatus on esillä erityisesti valtauttavassa diskurssissa. (Rä)		x
54. Kotona pyöriminen viittaa spiraaliseen kehittymiseen. (H&H)		x
55. Porthanin mukaan ihmisen synnynnäiset kyvyt ja taipumukset ovat pysyviä. (T)		x
56. Suomalainen kulttuuri korostaa avun pyytämistä oikeutena. (H&H)		x
57. Opetussuunnitelma, lukujärjestys, ohjeet ja koulun vuosityöskentelyn rytmi rakentavat koulun kontrollitilaa. (L)	x	

58. Jotta koulun sosiaalinen tila olisi refleksiivinen, pitäisi (L)

Väite	Oikein	Väärin
a) opettajajohtoisuutta lisätä.		x
b) oppilaskeskeisyyttä lisätä.	x	
c) pitäytyä koulun institutionaalisessa ohjeistuksessa.		x
d) huomioida oppilaiden arkielämän intressit.	x	

59. Kriittinen pedagogiikka on lähtöisin (Rä)

Väite	Oikein	Väärin
a) amerikkalaisesta kulttuurintutkimuksesta.		x
b) marxismista.	x	
c) feminismistä.	x	
d) nihilismistä.		x

60. Porthanin mukaan (T)

Väite	Oikein	Väärin
a) koulutusta tarvitaan vain talouselämän kehittämiseksi.		x
b) tärkeintä on opettaa mahdollisimman paljon tietoja ja taitoja.		x
c) koulutus turvaa henkisen kasvun.	x	
d) opetettavien asioiden on kehitettävä oppilaiden itse- näistä ajattelua.	x	

61. Kriittinen pedagogiikka pyrkii (Rä)

Väite	Oikein	Väärin
a) ideologiattomuuteen.		x
b) emansipatorisuuteen.	x	
c) tiedon neutraalisuuteen.		x
d) yhteiskunnalliseen tasa-arvoon.	x	

62. Porthanin luonnonteologisen käsityksen mukaan (T)

Väite	Oikein	Väärin
a) ihminen on vapaa toimimaan tahtonsa ja vakaumuk- sensa mukaan.	x	
b) kaikilla ihmisillä on oikeus onneen.	x	
c) ilman uskontoa moraalilta puuttuu perusta.	x	
d) ihmiset ovat tasa-arvoisia riippumatta siitä, mitä sää- tyä he edustavat.	x	

63. Kalalahden tutkimuksen mukaan koulumenestystä selittää (K)

Väite	Oikein	Väärin
a) isän koulutus.		x
b) äidin huolehtivuus.		x
c) opiskeluvaikeudet tai niiden puute.	x	
d) oppilaan ja opettajan välinen vuorovaikutussuhde.		x

64. ”Kellot soi ja luokka huokas, että ’olipa hyödyllinen oppitunti’, kun ei oppinut mitään.” Oppimista on voinut estää (L)

Väite	Oikein	Väärin
a) luokan toimintotilan laajuus.		x
b) opettajan tunnetilan herkkyyys.		x
c) kontrollitilan vaativuus.	x	
d) persoonallisen tilan sallivuus.		x

65. Porthanin mukaan sosiaalisuus tarkoittaa sitä, että (T)

Väite	Oikein	Väärin
a) ihmisellä on käsitys itsestään.		x
b) ihminen tuntee myötätuntoa toisia kohtaan.	x	
c) moraali ohjaa suhtautumista muihin ihmisiin.	x	
d) yhteisöllinen perspektiivi suuntaa elämään yhdessä toisten kanssa.	x	

66. Assosiaatiot ovat Porthanin mukaan merkityksellisiä oppimisessa, koska (T)

Väite	Oikein	Väärin
a) oppiminen perustuu aistihavaintoihin.	x	
b) havainnot liittyvät toisiinsa ja aktivoivat toisiaan.	x	

c) assosiaatioiden muodostuminen tapahtuu kaikilla samalla tavalla.		x
d) assosiaatiot noudattavat helposti todennettavia lainalaisuuksia.		x

Tehtävissä 67–73 oikeasta vastauksesta +1 pistettä, väärästä vastauksesta -½ pistettä ja vastaamatta jättämisestä 0 pistettä.

67. Arvioi seuraavia väitteitä (R). Rastita oikea vaihtoehto.

A. Oikein

B. Artikkelin perusteella ei voi sanoa, onko väite oikein vai väärin

C. Väärin

Väite	A	B	C
a) Ihmisen toimintaa ei koskaan voida täysin selittää yleisten lakien avulla.		x	
b) Metodologisen monismin mukaan ihmistieteellä ei ole mitään omaa erityistä kohdetta.			x
c) Yhteiskuntatieteet ovat aina ihmistieteitä.		x	
d) Ihmisen toiminnan motiiveja ei voida selittää peittävän lain mallin mukaisesti.		x	
e) Kokeellisessa tutkimuksessa ei ole mahdollista ymmärtää tutkittavien ihmisten omia näkökulmia.		x	
f) Kausaalinen selittäminen perustuu aina metodologiseen monismiin.		x	
g) Metodologisen monismin osoittaa vääräksi jo se toiseikka, että ihmistieteissä teorioita ei voida johtaa puhtaista havainnoista induktiivisella päättelyllä.			x
h) Tutkittavien oman näkökulman korottaminen perimmäiseksi ja ainoaksi totuudeksi, samalla kun eri ihmisillä ja ihmisryhmillä voi olla ristiriitaisia käsityksiä, johtaa helposti kestävämpään relativismiin.	x		

68. Erittele, miten alla olevat kuvaukset vastaavat Kalalahden artikkelissa esiteltyjä tutkimustuloksia.

A. Oikein

B. Artikkelin perusteella ei voi sanoa, onko kuvaus oikein vai väärin

C. Väärin

Kuvaus	A	B	C
a) Vaikka 9. luokan pojista suurin osa suhtautuu kouluun melko kielteisesti, silti heidän mielestään opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus ja työskentelyilmapiiri ovat hyviä.	x		
b) Kouluviihtyvyyteen liittyvistä taustatekijöistä tärkeimpiä ovat koulun opettajien välinen yhteishenki ja oheiskasvattajien aktiivinen osallistuminen koulutyöhön.		x	
c) Koulumyönteisyyttä edistävästä taustatekijöistä tärkeimpiä ovat hyvä työskentelyilmapiiri, äidin koulutus ja oppilaiden välinen vuorovaikutus.			x
d) Kouluun hyvin kielteisesti suhtautuvista tytöistä hie- man yli neljännes menestyy koulussa hyvin ja toinen neljännes erinomaisesti.	x		
e) Kouluun hyvin kielteisesti suhtautuvista pojista noin viidennes menestyy koulussa hyvin tai erinomaisesti.			x

69. Arvioi seuraavia Räisäsen artikkelista tehtyjä väitteitä. Rastita oikea vaihtoehto.

A. Oikein

B. Artikkelin perusteella ei voi sanoa, onko väite oikein vai väärin

C. Väärin

Väite	A	B	C
a) Opettajan eetos on varsin konservatiivista.	x		
b) Opettajat suhtautuivat kouludemokratiakokeiluun myönteisesti.			x

c) Opettajat haluaisivat olla mieluummin kehittäjiä kuin säilyttäjiä.		x	
d) Dekontekstualisoitunut opettajankoulutus johtaa opettajien staattisuuteen.		x	
e) Opettajat mieluummin sairastuvat kuin kritisovat valtaa pitäviä.		x	
f) Opettajankoulutus antaa riittävät valmiudet opettajan yhteiskunnalliseen ymmärrykseen.			x

70. Mitkä seuraavista vastaavat varhaisempia ja mitkä myöhäisempia tulkintoja lapsesta? (Ka) Rastita oikea vaihtoehto.

A. Aikaisempi

B. Artikkelin perusteella ei voi sanoa, kumpi on kyseessä

C. Myöhäisempi

Väite	A	B	C
a) Aikuisen on täytettävä lapsi kulttuurisilla taidoilla.	x		
b) Lapsella on yksilöllisiä valinnanmahdollisuuksia.			x
c) Lapsi on muutoksen aikaansaaja ja moottori.			x
d) Hyvyys ja totuus ovat lapselle synnynnäisiä.	x		
e) Lapsen paikka yhteiskunnassa tunnustetaan.			x
f) Lapsen leikki on oppimistilanne.		x	
g) Lapsi on taitava, vahva ja osaava.			x
h) Biologiset kehitysvaiheet suuntaavat lapsen kehitystä.	x		
i) Lapsen tarpeet ovat kulttuurisidonnaisia.			x

71. Alla olevassa asetelmassa esitetään Herrasen ja Harisen artikkelista tehtyjä johtopäätöksiä. Rastita oikea vaihtoehto.

A. Oikein

B. Artikkelin perusteella ei voida sanoa, onko johtopäätös oikein vai väärin

C. Väärin

Johtopäätös	A	B	C
a) Suomalaismiehet irtautuvat lapsuudenkodistaan suomalaisnaisia aikaisemmin.			x
b) Isät haluavat äitejä useammin poikiensa irtautuvan lapsuudenkodistaan.		x	
c) Nuoret suomalaisnaiset ovat nuoria suomalaismiehiä itsenäisempiä.	x		
d) Kotoa irtautuminen on Suomessa normi.	x		
e) Nuoret suomalaisnaiset ovat nuoria suomalaismiehiä rohkeampia.		x	
f) Kehkeytyvän aikuisuuden käsite viittaa oppivelvollisuuden päättymisvaiheeseen.			x

72. Mitä kotoa irtautuminen on Herrasen ja Harisen mukaan? Rastita oikea vaihtoehto.

A. Oikein

B. Artikkelin perusteella ei voi sanoa

C. Väärin

Kotoa irtautuminen on	A	B	C
a) velvollisuus.	x		
b) surullista.		x	
c) helppoa.			x
d) eronteko.	x		
e) uroteko.			x
f) aste-ero.			x
g) emotionaalinen irtiotto.	x		

73. Laine tarkastelee artikkelissaan koulun sosiaalista tilaa ja jakaa sen mm. toimintotilaksi, kommunikatiiviseksi tilaksi ja kontrollitilaksi. Tunnista, mistä vaihtoehdosta on kyse merkitsemällä rasti oikean vaihtoehdon kohdalle.

A. Toimintotila

B. Kommunikatiivinen tila

C. Kontrollitila

Väite	A	B	C
a) Opettaja opettaa ja oppilaat kuuntelevat.	x		
b) Opettajat ja oppilaat ovat erimielisiä päihteiden vaaroista keskustelunsa päätteeksi.		x	
c) Opettaja merkitsee poissaolijat päiväkirjaansa.			x
d) Luokan oppilaat jaetaan ryhmiin ja ryhmille annetaan eri tehtävät. Opettaja ehdottaa, että töiden valmistuttua kukin ryhmä opettaa asian muille. Oppilaat eivät pidä menettelyä hyvänä vaan ehdottavat tuotosten siirtämistä verkkoon, mistä kukin voi ne itsenäisesti opetella.		x	
e) Opettaja antaa jälki-istuntoa välitunnilla tupakoineille oppilaille.			x
f) Opettaja pyytää oppilaita tekemään esitelmän heidän musiikkiharrastuksestaan.	x		
g) Opettaja antaa ryhmälle tehtävän ja lähtee sitten syömään, koska edellinen välitunti on kulunut valvojan tehtävissä pihalla.	x		
h) Opettaja ja oppilaat sopivat, että seuraavan jakson uskontotunneilla vieraiden uskontojen osuus työestetään parityönä.		x	
i) Opettaja moittii pulisevia oppilaita.			x
j) Opettaja ja oppilaat eivät pääse konsensukseen rangaistusmenettelystä.		x	

Tehtävissä 74–87 oikeasta vastauksesta + 1 pistettä,
väärästä vastauksesta -1/3 pistettä ja vastaamatta jättämisestä 0 pistettä.
Kussakin tehtävässä vain yksi oikea vaihtoehto.

74. Humelaisen kausaalisuutta koskevan käsityksen mukaan (R)

- a) yksittäinen ilmiö selitetään esittämällä se yleisen lain erityistapauksena. (v)
- b) synn ja vaikutuksen suhdetta ei löydy todellisuudesta. (o)
- c) havainnot ovat aina teoriapitoisia. (v)
- d) kausaalisuus on vain yksittäistapausten ominaisuus. (v)

75. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten Schützin sopivuusperiaatetta? (R)

- a) Todellisuuden objektiivinen kuvaus sopii tavoitteeksi vain toistuvien tapahtumien tutkimisessa. (v)
- b) Parhaita yhteiskuntatieteellisiä teorioita ovat sellaiset, joita tutkimuskohteeseen kuuluvat ihmiset itse pitävät siihen sopivimpina. (v)
- c) Yhteiskuntatieteellisen teorian on oltava tutkimuskohteelle itselleen ymmärrettävissä tämän omilla arkielämän käsitteillä. (o)
- d) Jos tutkimuksen kohteena ovat subjektiiviset uskomukset, myös niiden tulkitseminen saa olla subjektiivista. (v)

76. Käännettävyysteesin mukaan (R)

- a) yhteiskuntatieteelliset teoriat tulee voida kääntää tutkittavien omalle arkielämän kielelle. (v)
- b) ihmisen toimintaa koskevat tulkinnat voidaan aina kääntää kausaalisiksi selityksiksi. (v)
- c) mielekkäät tieteelliset käsitteet tulee voida kääntää havaintokielelle. (o)
- d) havaittavia ominaisuuksia sisältävät kuvaukset tulee voida kääntää dispoitioita kuvaaviksi ilmaisuiksi. (v)

77. Raatikainen toteaa artikkelinsa lopuksi asettaneensa otsikon *Ihmistieteet - tiedettä vai tulkintaa?* väärin. Näin voi ajatella, koska

- a) tulkinnat eivät koskaan voi olla objektiivisia. (v)
- b) ihmistieteet eivät koskaan voi olla samassa mielessä tieteitä kuin luonnontieteet. (v)

- c) kaikki tiede on aina tulkintaa ja tulkinta voi olla tieteellistä. (o)
- d) lopulta objektiiviset havainnot korvaavat subjektiiviset tulkinnat myös ihmistieteissä. (v)

78. Jyrkän ymmärtävän ihmistieteen perusongelma on, että se (R)

- a) jättää inhimillisen toiminnan tiedostamattomat syyt ja seuraukset tarkastelun ulkopuolelle. (o)
- b) on pyrkinyt oikeuttamaan tutkittavien uskomus- ja merkitysmaailman käyttäytymistä selittävänä tekijänä. (v)
- c) on eräänlaista hermeneuttista idealismia. (v)
- d) ajautuu aina jyrkkään relativismiin. (v)

79. Porthanin mukaan minä-tunne tarkoittaa (T)

- a) käsitystä itsestä. (o)
- b) hyvänolon tunnetta. (v)
- c) oman ruumiillisuuden hyväksymistä. (v)
- d) ruumiillisuuden ja sielullisuuden tasa-arvoisuutta. (v)

80. Porthan perusteli ulkoluvun merkitystä sillä, että (T)

- a) se kehittää muistia. (o)
- b) ihmisen muistivarasto on rajaton. (v)
- c) se helpottaa asioiden ymmärtämistä. (v)
- d) asiat on helppo palauttaa muistista. (v)

81. Porthanin näkemysten mukaan oppimisessa on tärkeintä (T)

- a) oppiminen jäljittelemällä eli mallioppiminen. (v)
- b) synnynnäiset ominaisuudet, kyvyt ja taipumukset. (v)
- c) oppilaiden oma panostus ja aktiivisuus. (o)
- d) opettajan ajatusten toistaminen. (v)

82. Porthanin koulutuskäsityksissä korostuu ennen kaikkea se, että (T)

- a) julkisia kouluja tarvitaan kaikille. (o)
- b) käytännöllisiin tehtäviin valmistautuminen ei edellytä koulutusta. (v)
- c) koulutuksen tehtävä on edistää taloudellista kehitystä. (v)
- d) uskontoa ja koulutusta ei saa sekoittaa keskenään. (v)

83. Lasten kompetenssin (Ka)

- a) korostaminen vähentää lapsiin kohdistuvia vaatimuksia. (v)
- b) vaikutuksena on kasvattajan sitoutumisen ja herkkyyden lisääntyminen. (v)
- c) ihailu voi tehdä lapsista tarkastelun objekteja. (o)
- d) kulkusuunta on yleisestä yksityiseen. (v)

84. VASUssa on (Ka)

- a) selkeät ohjeet siitä, miten kasvattajan pitää toimia. (v)
- b) keskitytty päivähoidon ristiriitatilanteisiin. (v)
- c) pyritty yhtenäistämään julkista varhaiskasvatusta. (o)
- d) johtavana ideana rajoitusten poistaminen lapsen omilta valinnanmahdollisuuksilta. (v)

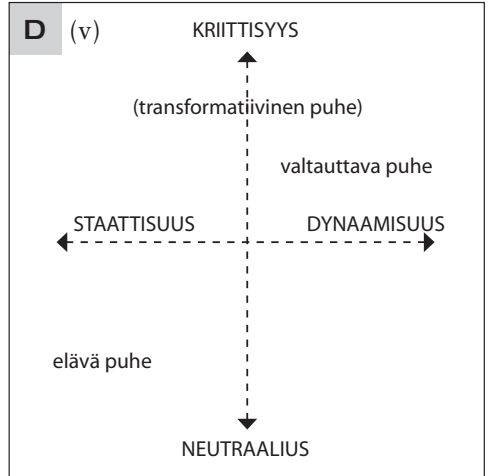
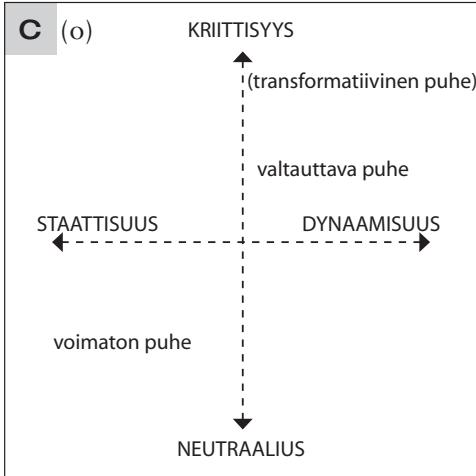
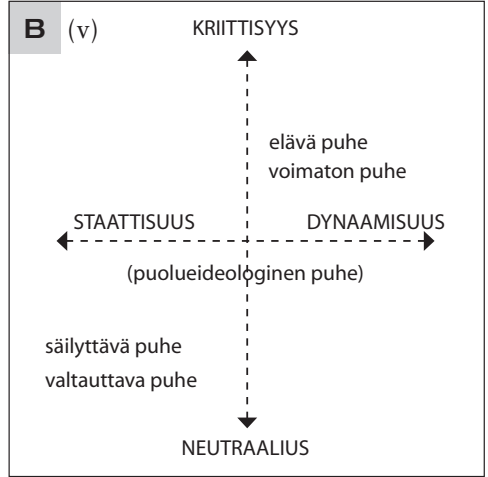
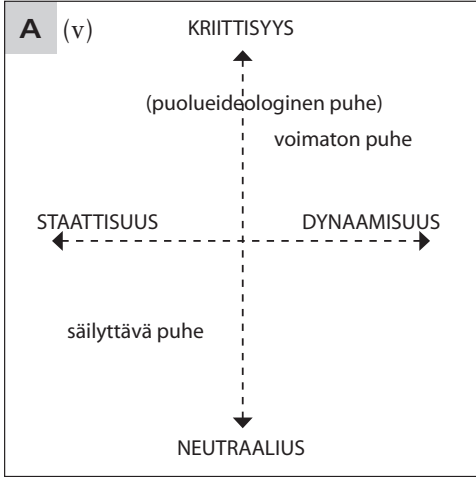
85. Orientoitumistaidot ovat oppimiselle tärkeitä metakompetensseja. Tällä Laine tarkoittaa, että orientoitumistaidot ovat

- a) annettujen tietojen muistamista. (v)
- b) institutionaalisten oppimiskäytäntöjen oppimista. (v)
- c) omien kokemusten suhteuttamista uusiin asiantiloihin. (o)
- d) koulun rutiineihin tottumista. (v)

86. Kehkeytyvää aikuisuutta kuvaa (H&H)

- a) epävakaus. (o)
- b) muutosvastarinta. (v)
- c) edessä oleminen. (v)
- d) kapinointi. (v)

87. Mikä seuraavista kuvioista vastaa lähinnä Räsäsän esittämää opettajapuheen käsitteellis-visuaalista konstruktioita?

Tehtävässä 88 oikeasta vastauksesta + 1 pistettä, väärästä vastauksesta -1/3 pistettä ja vastaamatta jättämisestä 0 pistettä.

88. Yhdistä opettajuusdiskurssit ja ajatukset (Rä)

- A. Voimattomuus
- B. Valtauttava
- C. Säilyttävä
- D. Elävä

	A	B	C	D
a) Opettajat ovat vaatimattomia.	x			
b) Opettajat ovat luovia.		x		
c) Opettajat eivät pelkää muutosta.				x
d) Opettajat suhtautuvat penseästi erilaisuuteen.			x	
e) Opettajat ovat velvollisuudentuntoisia.	x			
f) Opettajat kykenevät ammatilliseen harkintaan.		x		

Tehtävässä 89 oikeasta vastauksesta +2 pistettä, väärästä vastauksesta -1 pistettä ja vastaamatta jättämisestä 0 pistettä.

89. Tutki oheista taulukkoa. Vastaa sen perusteella esitettyihin väitteisiin. (K)

Kyseessä on ollut kahdelle opiskelijajoukolle suunnattu kysely. Osioiden vastausvaihtoehdot olivat:

- 1 = täysin eri mieltä
- 2 = jokseenkin eri mieltä
- 3 = en osaa sanoa
- 4 = jokseenkin samaa mieltä
- 5 = täysin samaa mieltä

Osio	Ryhmä	Keski-arvo	Samanmielisiä (vastaus 4 tai 5)	Erimielisiä (vastaus 1 tai 2)
Opiskelen lähinnä siksi, että saan muodollisen pätevyyden johonkin ammattiin.	Ryhmä A	2,69	37,1 %	54,3 %
	Ryhmä B	2,84	43,7 %	50,5 %
Koen erittäin palkitsevana, jos voin opiskella jonkin asian perusteellisesti.	Ryhmä A	4,27	88,6 %	2,9 %
	Ryhmä B	4,32	93,2 %	3,9 %
Haluan saada niin hyviä arvosanoja kuin mahdollista.	Ryhmä A	3,41	59,3 %	25,0 %
	Ryhmä B	3,83	78,4 %	17,6 %
Luotan siihen, että menestyn opinnoissani.	Ryhmä A	4,24	88,6 %	2,1 %
	Ryhmä B	4,17	89,2 %	2,0 %
Olen varma, että opin myös kaikkien vaikeimmat teoreettiset asiat.	Ryhmä A	3,71	66,4 %	15,0 %
	Ryhmä B	3,37	51,0 %	15,7 %
Opiskelen mielelläni aiheita, joista voin oppia jotain uutta.	Ryhmä A	4,62	96,4 %	0 %
	Ryhmä B	4,55	99,0 %	0 %

A. Oikein

B. Taulukon perusteella ei voi sanoa, onko väite oikein vai väärin

C. Väärin

Väite	A	B	C
a) Ryhmä B on suuntautunut enemmän hyvien arvosanojen hankkimiseen kuin ryhmä A.	x		
b) Muodollisen pätevyyden hankkiminen näyttää olevan merkittävä kannustin molemmille ryhmille.			x
c) Ryhmä B:llä on enemmän aikaa käytössään opiskelua varten.		x	
d) Ryhmän A opiskelijat ovat keskimäärin älykkäämpiä.		x	
e) Teoreettisen asioiden opiskelua kohtaan negatiivisesti suhtautuvia on ryhmässä A selvästi enemmän kuin ryhmässä B.			x
f) Osio ”Opiskelen mielelläni aiheita, joissa voi oppia jotain uutta” on epäonnistunut.		x	

**Tehtävissä 90–93 oikeasta vastauksesta +2 pistettä,
väärästä vastauksesta -2/3 pistettä ja vastaamatta jättämisestä 0 pistettä.**

Seuraava esimerkki liittyy tehtäviin 90–93. Aineistossa esiintyy alla oleva taulukko. Kalalahti tulkitsee taulukkoa seuraavasti: ”Numeroarvioinnilla mitattuna koulumyönteisyys oli selvästi yhteydessä koulumenestykseen: heikosti koulussa menestyneet suhtautuivat koulunkäyntiin selvästi kielteisemmin ja toisinpäin. Tyttöillä ja pojilla yhteys on samankaltainen.”

Taulukko. Koulumenestys koulumyönteisyyden ja sukupuolen mukaan %

Koulumyönteisyys		Keskiarvo				Yhteensä	
		< 6,5	6,5–7,4	7,5–8,4	8,5–10		
Hyvin myönteinen	Sukupuoli	Poika	4,0	18,8	34,7	42,6	100,0
		Tyttö	0,8	16,0	23,5	59,7	100,0
	Yhteensä					220	
		2,3	17,3	28,6	51,8	100,0	
Melko myönteinen	Sukupuoli	Poika	2,3	20,6	39,7	37,4	100,0
		Tyttö	1,5	10,2	32,0	56,2	100,0
	Yhteensä					2047	
		1,9	14,9	35,6	47,6	100,0	
Melko kielteinen	Sukupuoli	Poika	6,2	28,9	41,0	23,9	100,0
		Tyttö	3,0	20,2	37,6	39,2	100,0
	Yhteensä					1925	
		4,7	24,9	39,4	30,9	100,0	
Hyvin kielteinen	Sukupuoli	Poika	16,1	40,4	25,9	17,6	100,0
		Tyttö	13,5	34,2	27,9	24,3	100,0
	Yhteensä					304	
		15,1	38,2	26,6	2,1	100,0	

90. Mikä seuraavista kuvitteelliseen aineistoon perustuvista selityksistä vastaa alla olevaa taulukkoa? (Vain yksi oikea vaihtoehto.)

Taulukko A. Koulumenestys koulumyönteisyyden ja sukupuolen mukaan %

Koulumyönteisyys		Keskiarvo				Yhteensä	
		< 6,5	6,5–7,4	7,5–8,4	8,5–10		
Hyvin myönteinen	Sukupuoli	Poika	4,5	2,3	70,5	22,7	100,0
		Tyttö	4,7	39,5	51,2	4,7	100,0
	Yhteensä						87
			4,6	20,7	60,9	13,8	100,0
Melko myönteinen	Sukupuoli	Poika	0,0	14,0	74,5	11,5	100,0
		Tyttö	5,6	38,9	52,7	2,9	100,0
	Yhteensä						857
			4,6	34,3	56,7	4,4	100,0
Melko kielteinen	Sukupuoli	Poika	5,2	44,6	49,5	0,7	100,0
		Tyttö	5,6	38,9	52,8	2,7	100,0
	Yhteensä						3818
			5,4	42,1	50,9	1,6	100,0
Hyvin kielteinen	Sukupuoli	Poika	19,7	59,0	14,8	6,6	100,0
		Tyttö	5,6	38,9	52,8	2,8	100,0
	Yhteensä						97
			14,4	51,5	28,9	5,2	100,0

- a) Pojat menestyvät koulussa keskimäärin tyttöjä paremmin. (v)
- b) Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen vain pojilla. (o)
- c) Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen vain koulumyönteisillä. (v)
- d) Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen vain koulumenestykseltään keskinkertaisilla. (v)

91. Mikä seuraavista kuvitteelliseen aineistoon perustuvista selityksistä vastaa alla olevaa taulukkoa? (Vain yksi oikea vaihtoehto.)

Taulukko B. Koulumenestys koulumyönteisyyden ja sukupuolen mukaan %

Koulumyönteisyys		Keskiarvo				Yhteensä	
		< 6,5	6,5–7,4	7,5–8,4	8,5–10		
Hyvin myönteinen	Sukupuoli	Poika	0,0	4,5	43,2	52,3	100,0
		Tyttö	2,3	0,0	46,5	51,2	100,0
	Yhteensä						87
			1,1	2,3	44,8	51,7	100,0
Melko myönteinen	Sukupuoli	Poika	3,8	9,6	75,8	10,8	100,0
		Tyttö	4,0	10,3	69,3	16,4	100,0
	Yhteensä						857
			4,0	10,2	70,5	15,4	100,0
Melko kielteinen	Sukupuoli	Poika	23,7	26,1	48,1	2,1	100,0
		Tyttö	25,1	26,1	48,1	1,6	100,0
	Yhteensä						3818
			24,3	25,8	48,1	1,9	100,0
Hyvin kielteinen	Sukupuoli	Poika	63,9	14,8	21,3	0,0	100,0
		Tyttö	50,0	33,3	16,7	0,0	100,0
	Yhteensä						97
			58,8	21,6	19,6	0,0	100,0

- Tytöt menestyvät koulussa keskimäärin poikia paremmin. (v)
- Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen vain koulumenestykseltään kesinkertaisilla. (v)
- Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen tytöillä heikommin kuin pojilla. (v)
- Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen sukupuolesta riippumatta. (o)

92. Mikä seuraavista kuvitteelliseen aineistoon perustuvista selityksistä vastaa alla olevaa taulukkoa? (Vain yksi oikea vaihtoehto.)

Taulukko C. Koulumenestys koulumyönteisyyden ja sukupuolen mukaan %

Koulumyönteisyys		Keskiarvo				Yhteensä
		< 6,5	6,5–7,4	7,5–8,4	8,5–10	
Hyvin myönteinen	Poika	0,0	4,5	43,2	52,3	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	0,0	55,8	41,9	2,3	100,0
	Yhteensä					87
		0,0	29,9	42,5	27,6	100,0
Melko myönteinen	Poika	3,8	9,6	75,8	10,8	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	16,7	67,3	15,9	0,1	100,0
	Yhteensä					857
		14,4	56,7	26,8	2,1	100,0
Melko kielteinen	Poika	23,7	26,1	48,1	2,1	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	13,9	69,7	16,1	0,4	100,0
	Yhteensä					3818
		19,4	45,3	34,0	1,3	100,0
Hyvin kielteinen	Poika	63,9	14,8	21,3	0,0	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	0,0	38,9	58,3	2,8	100,0
	Yhteensä					97
		40,2	23,7	35,1	1,0	100,0

- a) Vain pojilla koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen seuraavalla tavalla: mitä myönteisempi suhtautuminen kouluun, sen parempi koulumenestys. (o)
- b) Vain tytöillä koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen seuraavalla tavalla: mitä myönteisempi suhtautuminen kouluun, sen parempi koulumenestys. (v)
- c) Tytöillä koulumyönteisyys ei ole ollenkaan yhteydessä koulumenestykseen. (v)
- d) Pojilla koulumyönteisyys ei ole ollenkaan yhteydessä koulumenestykseen. (v)

93. Mikä seuraavista kuvitteelliseen aineistoon perustuvista selityksistä vastaa alla olevaa taulukkoa? (Vain yksi oikea vaihtoehto.)

Taulukko D. Koulumenestys koulumyönteisyyden ja sukupuolen mukaan %

Koulumyönteisyys		Keskiarvo				Yhteensä
		< 6,5	6,5–7,4	7,5–8,4	8,5–10	
Hyvin myönteinen	Poika	2,3	31,8	54,5	11,4	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	0,0	20,9	60,5	18,6	100,0
	Yhteensä					87
		1,1	26,4	57,5	14,9	100,0
Melko myönteinen	Poika	7,0	51,0	38,9	3,2	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	5,9	47,1	43,9	3,1	100,0
	Yhteensä					857
		6,1	47,8	42,9	3,2	100,0
Melko kielteinen	Poika	4,6	49,6	43,6	2,2	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	5,0	49,6	43,7	1,7	100,0
	Yhteensä					3818
		4,8	49,6	43,7	2,0	100,0
Hyvin kielteinen	Poika	4,9	50,8	42,6	1,6	100,0
	Sukupuoli					
	Tyttö	5,6	47,2	44,4	2,8	100,0
	Yhteensä					97
		5,2	49,5	43,3	2,1	100,0

- a) Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen vain tytöillä. (v)
- b) Vasta kun koulumyönteisyys vaihtuu melko myönteisestä hyvin myönteiseen, koulumenestys paranee selvästi. (o)
- c) Koulumyönteisyys ei ole yhteydessä koulumenestykseen kummallakaan sukupuolella. (v)
- d) Koulumyönteisyys on yhteydessä koulumenestykseen vain pojilla. (v)